

Oud en Nieuw / Vuurwerk (angst)

Feestdagen zijn voor veel mensen een prettig vooruitzicht maar zijn meestal geen lolletje voor onze huisdieren (en alle andere dieren). Afhankelijk van waar je woont, begint het knallen met vuurwerk al weken, soms maanden, voordat het Oud & Nieuw is. Naast alle andere harde geluiden die dagelijks kost zijn in onze samenleving (de vuilnisman, de buren die klussen, druk verkeer etc.) komt dit er dus ook nog eens wekenlang bij.

Behalve het onverwachte geknal/lichtflitsen & kruitlucht, betekent het vaak ook een andere routine in huis, meer drukte en mogelijk spanning/drukke van de mensen door alle zaken die geregeld moeten worden voor de feestdagen & verwachting van de mensen die op bezoek komen. De hond voelt dit allemaal feilloos aan. Bedenkend dat honden veel beter horen en ruiken dan mensen, betekent dat al die prikkels bij hen nog harder binnen komen.

Afhankelijk van de conditie van de hond (jong, oud, ziek, gestrest, maar ook gewoon "gezond"), kan deze waarschijnlijk meer of minder extra ondersteuning gebruiken in deze periode.

Wat kunt u doen om uw hond te helpen of deze nu wel of niet bang is voor vuurwerk?

Het mooiste is natuurlijk dat de hond goed is gesocialiseerd, zelfverzekerd is en weinig tot geen stress heeft in het dagelijks leven. Zonder stress is alles in het leven een stuk makkelijker te verwerken en te accepteren. Stress kan o.a. ontstaan door ziekte, te hoge eisen in het dagelijkse leven en te weinig rust. Hoge stress maakt een hond gevoeliger om angsten te ontwikkelen en op diens beurt veroorzaakt angst weer (meer) stress. Stress kan een hond ook geluidsgevoeliger maken. En een hond die voorheen niet bang was voor vuurwerk kan door stress en/of verkeerde omstandigheden alsnog vuurwerk angst krijgen.

Op internet staan diverse adviezen hoe iemand zijn hond kan laten wennen aan vuurwerk/andere harde geluiden. Bijvoorbeeld m.b.v. CD /Dvd's die vuurwerk simuleren al dan niet in combinatie met feest-trekrotjes. Nadeel hiervan is dat je nooit de echte situatie kan nabootsen. De manier waarop en wanneer mensen vuurwerk afsteken is onvoorspelbaar. De geluidswaardering van de CD is anders dan in het echt en de hond leert aan de knallen van de CD wennen in een andere omgeving. Veelal zal de hond op straat "in aanraking" komen met vuurwerk op een onverwacht moment, de ene keer dichtbij de andere keer veraf. De kans dat dergelijke methodes echt werken als het er op aankomt, acht ik persoonlijk niet zo groot. En als het niet op de juiste manier wordt gedaan, kan het ook averechts werken.

Hieronder worden eerst tips gegeven op welke manieren jij jouw hond kunt helpen tijdens de weken voor O&N en op O&N zelf. Daarna volgen mogelijkheden voor meer structurele oplossing.

NB: elke hond is anders, dit zijn veelal algemene adviezen. Afhankelijk hoe goed je jouw hond kent en niveau van angst zal iets wel of niet helpen.

De weken voor Oud & Nieuw

- Zorg dat je jouw hond kent a.d.h.v. zijn **lichaamstaal**. Als je de lichaamstaal van jouw hond kunt lezen, zie je beter hoe hij zich voelt in situaties en kun je tijdig ingrijpen (bijvoorbeeld een andere kant op gaan of een bepaalde activiteit stoppen) of jouw hond op de juiste manier ondersteunen.

Mocht jouw hond geen vuurwerkangst hebben dan draagt dat bij om dit zo te houden. Heeft jouw hond wel vuurwerkangst dan helpt u hem het niet erger te maken en misschien zelfs te verminderen.

Door het kunnen van zijn lichaamstaal kun je ook zien of je hond onderstaande tips als prettig ervaart of niet.

- **Vermijd** zoveel mogelijk gebieden/tijden dat veel vuurwerk wordt afgestoken. Zoek een rustiger gebied (tijdstip) op indien mogelijk.
- **Houdt je hond aan de lijn!** Beter een tijdje minder "fijn" wandelen dan dat je hond een ongeluk krijgt omdat hij wegvlucht en onder een auto komt. Maar geef hem aan de lijn ook ruimte om weg te lopen/uit te wijken (zolang dat veilig is!) zodat hij idee krijgt dat hij enige invloed op de situatie heeft. Dit kan de angst verminderen.
- **Ga eerder naar huis** als je hond teveel moeite heeft tijdens de wandeling van het vuurwerk (of andere harde geluiden); dwing hem niet zijn rondje af te maken. Ga eventueel een keer vaker (kort) uit.
- **Commando's, straf** e.d. hebben in een situatie waar de hond bang is geen enkele zin! Angst geeft stress en met stress leert de hond niets. Hij luistert dan dus ook niet want hij heeft andere dingen aan zijn hoofd. Straf verergert de angst. Dus ook niet de hond dwingen naast de knie te lopen of iets dergelijks.
- **Blijf zelf altijd rustig** hoe je hond ook reageert. Vindt iemand zelf ook vuurwerk eng dan zou diegene de hond even niet moeten uitlaten want dat voelt de hond en versterkt zijn eigen angst.
- **Steun je hond** op de moeilijke momenten maar ga niet mee in zijn angst (bijv. geen hoge stemmetjes, "ach gossie" en overdreven knuffelen).
- Praat evt. met de mensen die vuurwerk afsteken (zonder de hond erbij) en leg uit dat je hond er bang voor is en het hem zou helpen niets af te steken als ze jullie zien.
- Als vuurwerk in de buurt begint en hond is er echt bang voor, dan is het beter de hond **niet meer thuis alleen laten** ! Is dat echt niet mogelijk zorg dan dat alle ramen dicht zijn (geluid en kruitgeur) en gordijnen dicht (dempt geluid en minder last van de lichtflitsen).
- Zorg dat de hond **een veilige plek** (of meer) heeft waar hij zich kan terugtrekken **maar sluit hem niet op**. In de angst kan hij behoefte hebben om elders te gaan liggen. Geef hem die keus. Opsluiten zou de angst alleen maar groter maken doordat hij niet weg kan lopen.
- Als de hond een aantal plekken in huis heeft waar hij veel/graag ligt, probeer die met **geluiddempende materialen** te voorzien (bijv. een dik deken over de bench of tafel; dit maakt het ook een "hol" om in weg te kruipen).
- Vindt je hond bepaalde **muziek** (bijv. klassiek) rustgevend, zet dat dan aan.
- Doe leuke (**rustige**) **activiteiten** met je hond om hem af te leiden, bijvoorbeeld een hersenspelletje, neuswerk in huis. Dit kan ontspannend werken indien correct gedaan en tijdig mee is geoefend.

- **Massage, of Ttouch** kunnen ook helpen je hond te ontspannen.
- Zorg voor zoveel mogelijk **rust in huis** & laat de hond zoveel mogelijk **slapen**. Ook geen cursussen, trainingen etc. volgen, die de hond extra opwindend kunnen geven in een toch al spannende periode.
- Indien mogelijk ga naar een plek zonder vuurwerk (m.n. rondom O&N) . Er zijn steeds meer **vuurwerkvrije vakantieparken en huisjes**. Misschien ken je een goed logeeraadres voor jouw hond waar geen vuurwerk wordt afgestoken?
- **Oefenen bijtijds met de hersenwerk** of andere spelletjes zodat u hem eventueel op die manier kunt afleiden met O&N. **PS:** Mocht de hond echt te bang zijn tijdens het afsteken van vuurwerk, dan zal ook dit niet helpen. De hond moet niets!
- Afhankelijk van de situatie en het niveau van de angst van uw hond kun je natuurlijke **hulpmiddelen of medicatie** overwegen in overleg met de dierenarts of natuurgeneeskundig therapeut (zie verderop).

LET OP: Voor sommige middelen moet je hier al een aantal weken van te voren mee beginnen!

NB: Als je medicatie gaat geven let dan op dat het **GEEN stoffen zoals Vetranquil en/of Calmivet bevat** ook al zegt de dierenarts/dierenwinkel dat het geen kwaad kan!

Deze stoffen zorgen dat de hond slap wordt, fysiek ontspant, maar intussen extra gevoelig voor geluid wordt. Ze voelen dus nog steeds de angst vanwege de knallen maar kunnen zich niet meer uiten of weglopen!! Dit is zeer traumatisch voor de hond.

Oudejaarsdag, Nieuwjaarsdag (en misschien nog een paar dagen er na afhankelijk waar je woont)

Veel van punten van het vorige onderdeel zijn van toepassing maar herhaal ik nog kort

- Hond buiten aan de lijn houden!
- Geen commando's, dwang, straf.
- Geen opwindende activiteiten.
- Hond niet meer alleen laten! Dit zijn meestal de ergste dagen wat betreft vuurwerk.
- Steun je hond maar overdrijf niet. Negeer het angstgedrag, niet de hond (want dan voelt het alsof hij op zichzelf is aangewezen).
- Blijf zelf rustig, ga bijv. lekker tv kijken als de hond bij je komt liggen of leg je hand op hem als hij dat fijn vindt (stress kan een hond gevoeliger op de huid maken).
- Korte wandelingen, bij voorkeur in een rustig gebied, eventueel de hond in de tuin uitlaten.
- Zorg bijtijds voor een laatste wandeling ruim voor 12 uur.
- Blijf thuis als je niet naar een vuurwerkvrije omgeving gaat. Op bezoek met de hond naar een (relatief) vreemde omgeving kan de angst doen toenemen.
- Gordijnen dicht, ramen dicht, muziek/tv aan.
- Steek zelf geen vuurwerk af vlak bij het huis. Houdt ruim afstand. Vraag eventueel burens om ook wat meer afstand te nemen van jouw huis tijdens het afsteken.
- Geef je hond te gelegenheid te gaan liggen waar hij wil. Bij hem gaan zitten kan steun bieden. Is het elders in het huis ga dan regelmatig bij hem kijken hoe het met hem gaat. Leg een shirt met jouw geur bij hem.

- Zorg dat er wat drinken (extra bak) staat in de ruimte waar hij is gaan liggen of mogelijk gaat liggen. Stress kan tot meer drinken leiden dus als hond de kamer niet uit durft is het fijn als er water in de buurt is.
- Door de angst kan het zijn dat ie gromt/bijt als je hem ergens toe probeert te dwingen of misschien zelfs in zijn buurt komt.

NIET BOOS WORDEN OF STRAFFEN, laat hem maar met rust.
Zorg dat kinderen hem ook met rust laten!

- Afleiden met bijv. hersenwerk (een doos gevuld met kleinere doosjes/wc rollen e.d. waarin gezond lekkers verstopt zit; wel van te voren oefenen !) of een gevulde kong/lekker bot als hij dat nog wil (kort voor 12 uur). Kluiven kan stress verlagend werken en is hij even mee zoet.
Is de hond te bang, dan niet dwingen en de hond met rust laten!
- Zorg dat je hond niet kan ontsnappen in zijn angst (en zorg dat ie gechipt is / adres draagt).

Natuurlijke hulpmiddelen en medicatie

Afhankelijk van de mate van angst van de hond zijn er meerdere opties. Overleg altijd met een natuurgeneeskundig therapeut (<http://www.bcnd.nl>) of dierenarts voordat je iets geeft. Bij sommige middelen moet er een aantal weken van te voren mee worden begonnen. Gebruik deze middelen altijd in combinatie met de hiervoor genoemde adviezen voor een zo goed mogelijk effect.

Natuurlijke middelen / weinig tot matige angst

Dit betreffen middelen zoals Zylkene, Telizen, Strezz en Bach Bloesem (b.v. rescue) werken enigszins kalmerend. Adaptil (voorheen D.A.P. verdamper) werkt op basis van rustgevendende feromonen. Gebruik hiervoor alleen de verdamper en niet de halsbanduitvoering. Het is belangrijk dat de hond er van weg kan lopen als hij er genoeg van heeft binnen gekregen. Daarnaast is er nog een mogelijkheid voor een Thundershirt. Indien juist gebruikt en de hond dit aan zijn lichaam accepteert kan dit in een aantal gevallen helpen. Dit moet wel opgebouwd worden in gebruik.

Medicatie / ernstige angst

Voor medicatie raadpleeg uw dierenarts.

NB: Als u besluit medicatie te geven let dan op dat het **GEEN stoffen zoals Vetranquil en/of Calmivet bevat** ook al zeggen sommige dierenartsen/dierenwinkels dat het geen kwaad kan! Deze stoffen zorgen dat de hond slap wordt, fysiek ontspant, maar intussen extra gevoelig voor geluid wordt. Ze voelen dus nog steeds de angst vanwege de knallen maar kunnen zich niet meer uiten of weglopen!! Dit is zeer traumatisch voor de hond.

In het nieuwe jaar

Zoals ik al eerder aangaf, is het lastig om een hond aan het onvoorspelbare geknal van vuurwerk te laten wennen. Hier wordt dan ook niet uitgelegd hoe dit moet gebeuren m.b.v. CD/DVD's. Om moeilijke situaties het hoofd te bieden is het belangrijk dat de hond weinig tot geen stress heeft in het dagelijks leven en voldoende zelfvertrouwen heeft. Een hard geluid of knal kan hem nog steeds doen schrikken maar zal hij ook snel achter zich kunnen laten. Desalniettemin kan het door verkeerde omstandigheden altijd gebeuren dat een stabiele hond vuurwerk angst ontwikkeld. Maar door juiste omgang met de hond kan de kans daarop kleiner worden.

Ga dus met de volgende zaken aan de slag, het is beste is onder begeleiding van een hondengedragstherapeut/deskundige:

- Leer je hond (beter) kennen m.b.v. lichaamstaal. Hierdoor zal je eerder herkennen of je hond een bepaalde situatie moeilijk vindt en jouw hulp nodig heeft. Het verbetert ook de relatie met je hond want die merkt dat hij op je kan bouwen. In moeilijke situatie voor je hond zal hij uiteindelijk om hulp komen vragen in plaats van vluchten.
- Bekijk hoeveel drukte/opwinding/stress je hond in het dagelijkse leven heeft. Gaat je bijv. 3x per week met hem trainen, elke dag een uur joggen, veel ballen gooien en krijgt hij te weinig werkelijke rust/slaap? Dan is de kans groot dat dit teveel is en stress steeds verder in zijn lijf opbouwt.
- Teveel stress kan de hond gevoeliger maken voor o.a. geluid dus dit is een belangrijke factor om vuurwerkangst te verminderen/te voorkomen.
- Naast stressreductie, ga je werken om het zelfvertrouwen van de hond te vergroten (o.a. keuzes geven, zich mogen uiten).
- Leer de vaardigheden die je als mens kan inzetten om jouw hond op een juiste manier te ondersteunen/begeleiden.

Afhankelijk de conditie en persoonlijkheid van de hond kan dit een korter of langer durende proces zijn. En afhankelijk van de persoonlijkheid van de hond en eerdere ervaringen zal vuurwerkangst misschien nooit echter over gaan maar het is met voldoende inzet wel beheersbaar te maken.

